

2004 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

7. ragina Baltarusijos valdžios institucijas nedelsiant paleisti iš laisvės atėmimo Valerijų Levonevskį, Aleksandrą Vasiljevą ir Michailą Lariničių bei kitus įkalintus politinius režimo priešininkus;
8. sveikina Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos sprendimą paskirti specialų pranešėją stebėti žmogaus teisių padėtį Baltarusijoje ir šios komisijos uždavinį sukurti žmogaus teisių mokymo programą visiems visuomenės sluoksniams;
9. ragina Baltarusijos valdžią gerbti profesinių sąjungų teises, ypač teisę kurti susivienijimus, užtikrinamą Baltarusijos ratifikuotose Tarptautinės darbo organizacijos (ILO) konvencijose;
10. dar kartą pabrėžia, kad tolesnė ES santykių su Baltarusija raida priklausys nuo pažangos šaliai vykdančią demokratizaciją ir reformas;
11. ragina ES Tarybai pirmininkaujančią šalį daryti spaudimą Baltarusijos valdžios institucijoms, kad šios leistų atsiųsti Europos Parlamento delegaciją stebėti 2004 m. spalio 17 d. rinkimus ir sudarytų sąlygas juos stebėti nepriklausomai;
12. ragina Komisiją optimaliai išnaudoti šiuo metu vykdomas savanoriškas keitimosi programas „žmonės žmonėms“ tarp Baltarusijos Černobilio vaikų bendruomenių ir kai kurių ES valstybių narių savivaldybių; tuo pačiu skatina sukurti specialią sistemą, per kurią būtų remiamos Baltarusijos savivaldybės, tikrai gerbiančios demokratines vertybes;
13. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių parlamentams ir vyriausybėms, Baltarusijos vyriausybei ir parlamentui bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) parlamentinėms asamblėjomis ir Europos Tarybai.

P6_TA(2004)0012

Humanitarinė situacija Sudane

Europos Parlamento rezoliucija dėl Sudano Darfūro regiono

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytą AKR ir EB partnerystės sutartį⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 1998 m. birželio 30 d. priimtą Sudano Respublikos Konstituciją,
- atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. priimtą Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Sudano Respublikos ratifikuotą 1986 m. birželio 18 d.,
- atsižvelgdamas į 1966 m. gruodžio 16 d. priimtą Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, Sudano Respublikos ratifikuotą 1986 m. birželio 18 d.,
- atsižvelgdamas į 1989 m. lapkričio 20 d. priimtą Vaiko teisių konvenciją, Sudano Respublikos ratifikuotą 1990 m. rugsėjo 2 d.,
- atsižvelgdamas į 1965 m. gruodžio 21 d. priimtą Tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo, Sudano Respublikos ratifikuotą 1977 m. balandžio 20 d.,
- atsižvelgdamas į 1981 m. birželio 27 d. priimtą Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją, Sudano Respublikos ratifikuotą 1986 m. vasario 18 d.,
- atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 9 d. priimtą Konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį,
- atsižvelgdamas į Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą, priimtą 2003 m. rugsėjo 12 d.,

⁽¹⁾ OL L 317, 2000 12 15, p. 3.

2004 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos Rezoliuciją 1547 (2004), priimtą 2004 m. birželio 11 d., ir Rezoliuciją 1556 (2004), priimtą 2004 m. liepos 30 d., dėl Sudano generalinio sekretoriaus pranešimo, ir į 2003 m. rugpjūčio 26 d. Rezoliuciją 1502 (2003) dėl Jungtinių Tautų darbuotojų, asocijuoto darbuotojų ir humanitarinę pagalbą teikiančių darbuotojų konfliktinėse zonose,
 - atsižvelgdamas į Darfūro veiksmų planą, dėl kurio 2004 m. rugpjūčio 5 d. susitarė JT ir Sudano vyriausybė,
 - atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 1 d. JT Generalinio Sekretoriaus pranešimą,
 - atsižvelgdamas į 2004 m. sausio 26 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 131/2004 dėl tam tikrų ribojamų priemonių Sudano atžvilgiu⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Sudano vyriausybės ir Sudano liaudies išlaisvinimo sąjūdžio/armijos (SPLM/A) 2004 m. gegužės 26 d. protokolą,
 - atsižvelgdamas į humanitarinį paliaubų susitarimą, 2004 m. balandžio 8 d. pasirašytą Čade, Ndjamenoje, ir Afrikos Sąjungos remiamą susitarimą dėl Paliaubų kontrolės komisijos įsteigimo ir stebėtojų Darfūre dislokavimo sąlygų, priimtą 2004 m. gegužės 28 d. Adis Abeboje,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2004 m. rugsėjo 2–7 d. jis išsiuntė delegaciją į Khartoumą, Sudano Darfūro regioną ir Abechės miestą Čade,
- B. kadangi Darfūro regionas ilgą laiką kentėjo dėl žemo išsivystymo lygio ir ekonominės bei politinės atskirties,
- C. kadangi 2003 m. vasario mėn. Darfūre prasidėjo Sudano išlaisvinimo armijos (SLA) bei Teisingumo ir lygybės sąjūdžio (JEM) vadovaujamas sukilimas prieš vyriausybę, o ši, atsakydama į tai, ėmė ginkluoti tam tikrų klajoklių genčių civilius ir pradėjo atakas iš oro; kadangi kovos neapsiėjo be civilių gyventojų antpuolių ir atsitiktinių bombardavimų, o tai atnešė mažiausiai 30 000 aukų, daugiau negu milijonas asmenų buvo perkelti į kitą gyvenamąją vietą Sudane ir daugiau negu 200 000 turėjo pabėgti į Čadą,
- D. kadangi buvo pareiškimų, kad Eritrėjos vyriausybė padeda apmokyti ir apginkluoti SLA bei JEM,
- E. kadangi, nors 2004 m. balandžio 8 d. ir buvo pasirašytas paliaubų susitarimas, Sudano vyriausybė ir toliau rėmė atsargos kariuomenę bei vadinamąsias liaudies gynybos pajėgas, nepaisydama to, kad jos žudė civilius gyventojus, ėmėsi lytinės prievartos prieš moteris, plėšikavo bei užpuolino gyventojus,
- F. kadangi vyriausybės pajėgos ir toliau, laužydamos paliaubų susitarimą, naudojos aviacija, pvz., raketiniais sraigtasparniais ir lėktuvais *Antonov* bei *MIG*, palaikyti atsargos kariuomenės karo veiksmams žemėje ir žemai skraidant ir net šaudant gąsdinti civiliams gyventojams kaimuose bei šalies viduje perkeltų asmenų stovyklose, ir kadangi Europos Parlamento delegacija neseniai stebėjo dviejų iš sraigtasparnio paleistų raketų smūgių padarinius netoli Gallabo kaimo šiaurės Darfūre, SLA kontroliuojamoje teritorijoje,
- G. kadangi Europos Parlamento delegacijos Čade sutikti pabėgėliai ir perkeltieji asmenys teigė, kad jie visi priklauso ne arabų gentims, ir tai patvirtino Darfūro krizę tiriančių tarptautinių nevyriausybinių organizacijų pranešimai,
- H. kadangi Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį II straipsnyje genocidas yra apibrėžiamas kaip kuri nors iš toliau išvardytų veiksmų, padarytų siekiant sunaikinti visus ar dalį žmonių, priklausančių kokiai nors tautinei, etninei, rasinei ar religinei grupei, tai yra: tokios grupės narių žudymas; tokios grupės narių sunkūs kūno sužalojimai ar psichinės traumos; tyčinis tokių gyvenimo sąlygų tai grupei sudarymas, dėl kurių visi jos nariai ar dalis jų žūtų; priemonių, ribojančių tai grupei priklausančių žmonių gimstamumą, taikymas; prievartinis vienos grupės vaikų perdavimas kitai grupei,

⁽¹⁾ OL L 21, 2004 1 28, p. 1.

2004 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

- I. kadangi Sudano vyriausybė didesnių karinių pajėgų dislokavimą ir naujus jų karo veiksmus teisina teigdamą, kad pagal JT veiksmų planą jai leidžiama sukurti vadinamąsias saugumo zonas, tačiau iš tikrųjų šiais karinių pajėgų veiksmais ji laužo paliaubų susitarimą,
 - J. kadangi neseniai Sudano vyriausybė iš užsienio įsigijo lėktuvų MIG, ir jos karinės išlaidos yra labai didelės investicijų į socialines paslaugas ir į humanitarinę pagalbą sąskaita,
 - K. kadangi per Europos Parlamento delegacijos susitikimus su paliaubų komisija paaiškėjo, kad reikia smarkiai didinti paliaubų stebėtojų skaičių, o ne stebėtojus ginančias karines pajėgas,
 - L. kadangi Europos Sąjungos surinkti finansiniai ištekliai humanitarinei pagalbai, politiniam procesui ir stebėtojų misijai Darfūre iš viso siekia 287,8 mln. eurų: 107 mln. eurų sudaro Bendrijos lėšos ir 180,8 mln. eurų – valstybių narių įnašai,
 - M. kadangi Afrikos Sąjunga suvaidino labai svarbų vaidmenį, siekdama užbaigti konfliktą ir parengdama paliaubų susitarimą bei susitarimą dėl humanitarinių klausimų, kurie dar turi būti pasirašyti,
 - N. kadangi galimybė teikti pagalbą vyriausybės kontroliuojamose teritorijose gerėja mažinant administracines kliūtis, vis dėlto humanitarinės pagalbos darbuotojai negali pasiekti daugelio Darfūro gyventojų, ypač sukilėlių užimtuose regionuose, dėl nesaugumo, garantijų trūkumo, logistinių sunkumų ir smarkaus lietaus,
 - O. kadangi su Europos Parlamento delegacija Čade susitikę pabėgėliai ir perkeltieji asmenys nepasitiki Sudano valdžia ir bijo grįžti į savo šalį, kol nėra garantuojamas jų saugumas,
 - P. kadangi įprasti etninių grupių konfliktų sprendimo būdai netinka sprendžiant Darfūro krizę,
 - Q. kadangi įprasti čionykščiai konfliktų sprendimo būdai nebegalioja, nes Sudano vyriausybė pakeitė šiuos būdus savo valdžios metodais, ir tai trukdo išspręsti konfliktą,
 - R. kadangi Sudano vyriausybės taikomos priemonės seksualinę prievartą patyrusioms moterims Darfūre ginti yra nepakankamos,
-
- 1. smerkia Sudano vyriausybę už tai, kad ji sąmoningai remia išpuolius, t. y. žudynes, seksualinį smurtą prieš moteris, apiplėšimus ir užpuodinėjimus, prieš civilius gyventojus kai kuriose bendruomenėse – kaimuose, o vėliau ir perkeltų asmenų stovyklose;
 - 2. mano, kad dešimtmečiais Sudanas pasižymėjo netinkamu valdymu, žemu išsivystymo lygiu ir ekonomine bei politine tam tikrų bendruomenių ir regionų atskirtimi, ir kad tokia situacija yra esminė konflikto Darfūre priežastis, kaip ir dabartinis nedemokratiškas režimas;
 - 3. ragina priimti politinį, o ne karinį sprendimą, nes tik politiniu sprendimu galima užbaigti konfliktą;
 - 4. todėl ragina Sudano vyriausybę, Sudano išlaisvinimo sąjungą/armiją (SLM/A) bei Teisingumo ir lygybės sąjungą (JEM) aktyviau dalyvauti Afrikos Sąjungos rengiamose taikos derybose Nigerijos sostinėje Abudžoje ir griežtai laikytis paliaubų susitarimo;
 - 5. atkreipia dėmesį į Naivašoje (Kenija) vykstančių Sudano vyriausybės ir Sudano liaudies išlaisvinimo sąjungos/armijos (SPLM/A) taikos derybų politinę reikšmę sprendžiant vieną iš ilgiausiai užsitęsusių konfliktų Afrikoje, kuris atėmė beveik du milijonus gyvybių ir dėl kurio iš savo namų buvo perkelti keturi milijonai gyventojų; ragina Sudano vyriausybę galutinai parengti taikos susitarimą, remiantis jau padaryta didele pažanga;

2004 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

6. ragina koordinuoti Abudžos ir Naivašos taikos derybas, kad galiausiai, remiant tarptautinei bendruomenei, būtų galima pasirašyti bendrą pasaulinio masto susitarimą, įtvirtinantį demokratiją ir valdžios bei išteklių pasidalijimą visame Sudane;
7. sveikina Komisiją ir Tarybą užėmus pagrindines pozicijas tarptautinei bendruomenei sprendžiant Darfūro krizę: tarpininkavus sudarant paliaubų susitarimą, dalyvavus Afrikos Sąjungos vadovaujamoje paliaubų stebėjimo misijoje, teikus humanitarinę pagalbą, vedus politines derybas konfliktui išspręsti ir t. t.;
8. pabrėžia, kad būtina nedelsiant skirti ES lėšų humanitarinei pagalbai ir Afrikos Sąjungai;
9. sveikina tai, kad buvo paskirtas Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus specialus įgaliotinis Sudane situacijai Darfūre stebėti, atsižvelgiant į Parlamento 2004 m. kovo 31 d. rezoliucijoje dėl Sudano išreikštą raginimą⁽¹⁾;
10. prašo Jungtinių Tautų ir Afrikos Sąjungos labiau derinti savo planus, siekiant išvengti, kad pagal JT veiksmų planą nustatius vadinamąsias saugumo zonas būtų leidžiami vyriausybės karinių pajėgų veiksmai ir kad neiškiltų paliaubų sutarties nesilaikymo pavojus; mano, kad bet kokie kariniai veiksmai turi būti laikomi paliaubų susitarimo pažeidimu;
11. ragina Jungtines Tautas užtikrinti, kad kuriant ateities planus ir priemones dėl Darfūro regiono, būtų konsultuojamasi su visomis konflikto šalimis, įskaitant SLA/M ir JEM, bei užtikrinti, kad būtų konsultuojamasi ir koordinuojami veiksmai su paliaubų komisija;
12. ragina gerokai padidinti paliaubų stebėtojų skaičių, nes tai yra pirmiausia priemonė Afrikos Sąjungos paliaubų komisijos stebėjimo galioms sustiprinti;
13. ragina Tarybą ir Komisiją skirti daugiau karinio ir civilinio personalo į Afrikos Sąjungą Adis Abeboje, įdarbinant ir apmokant planavimo specialistus ir tobulinant hierarchinę vadovavimo sistemą, bei į ryšių palaikymo tarnybą Khartoume;
14. ragina Sudano vyriausybę nedelsiant nutupdyti visus karinius lėktuvus Darfūre;
15. ragina Sudano vyriausybę nedelsiant paleisti visus sąžinės kalinius, taip pat ir opozicijos atstovus bei aktyvius žmogaus teisių gynėjus, kurie buvo nurodyti Vidaus reikalų ministerijai įteiktame Europos Parlamento delegacijos laiške;
16. reikalauja, kad Sudano valdžia užkirstų kelią nebaudžiamumui ir nedelsdama patrauktų baudžiamojon atsakomybėn asmenis, suplanavusius ir padariusius nusikaltimus žmogiškumui, karo nusikaltimus ir žmogaus teisės pažeidimus, kurie gali būti vertinami kaip prilygstantys genocidui; mano, kad Sudanui nepasinaudojus savo suverenia jurisdikcija, tarptautinė bendrija turės rasti būdą užtikrinti, kad šie asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, įskaitant ir atsakinguosius už dabartinį Sudano režimą; ragina Tarybą bei valstybes nares prašyti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos pasinaudoti kreipimosi į prokurorą įgaliojimais pagal Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 13 straipsnio b dalį;
17. ragina Sudano vyriausybę panaikinti Baudžiamojo kodekso 48 straipsnį ir užtikrinti, kad išprievartautoms moterims būtų suteiktas gydymas, prieš įregistruojant įvykį ar tik jį įregistravus, ir užtikrinti, kad visomis pastangomis būtų siekiama apmokyti policijos pareigūnus, kaip elgtis seksualinio smurto ir lytinės prievartos atvejais;
18. ragina JT Saugumo Tarybą apsvarstyti draudimo įvežti ginklus į Sudaną klausimą ir kitas tikslines sankcijas prieš asmenis, šiuurkščiai pažeidusius žmogaus teises ir atsakingus už kitus žiaurumus ir garantuoti, kad tokios sankcijos nepadidintų Sudano gyventojų kančių;
19. ragina Sudano vyriausybę leisti padidinti Jungtinių Tautų žmogaus teisių vyriausiojo įgaliotinio biuro (UNHCHR) žmogaus teisių stebėtojų skaičių;

⁽¹⁾ P5_TA(2004)0225.

2004 m. rugsėjo 16 d., ketvirtadienis

20. ragina Sudano vyriausybę pritarti tarptautinės žmogaus teisių komisijos, kuri nepriklausomai tirtų nuo 2003 m. balandžio mėn. įvykdytus nusikaltimus Darfūro regione, įsteigimui;
21. ragina apsvarstyti tarptautinių policijos pajėgų įkūrimo klausimą siekiant sustiprinti civilių gyventojų, kuriems gresia pavojus, gynimą ir saugumą, kad būtų konsultuojama ir remiama Sudano policija bei atkurtas civilių gyventojų pasitikėjimas ir saugumo jausmą;
22. prašo Sudano vyriausybės kuo greičiau spręsti vizų išdavimo į Khartumą ir toliau vykstantiems humanitarinės pagalbos darbuotojams klausimą;
23. smerkia tai, kad Sudano išlaisvinimo armija nuo rugpjūčio 28 d. iki rugsėjo 6 d. pagrobė šešis humanitarinės pagalbos darbuotojus ir ragina visas regiono ginkluotas grupuotes nepulti darbuotojų, teikiančių humanitarinę pagalbą, ir leisti jiems atlikti savo darbą nebijant gąsdinimų;
24. sveikina tai, kad Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiasis komisaras ir Čado vyriausybė pasirašė susitarimą dėl policijos pajėgų dislokavimo aplink pabėgėlių stovyklas Čade, siekdami sustiprinti saugumą;
25. ragina ES valstybes nares koordinuoti paramos pasiūlymus Afrikos Sąjungai, o ne teikti paramą dvišaliu pagrindu, nes tai padėtų sumažinti Afrikos Sąjungai šiuo metu tenkančią biurokratinę naštą ir jai daromą spaudimą;
26. ragina visas konflikto šalis į karo tarnybą neverbuoti jaunesnių nei 18 metų asmenų ir ragina Sudano valdžios institucijas globoti pabėgėlių vaikus, ypač nelydimus nepilnamečius, kaip numatyta atitinkamose konvencijose;
27. ragina Eritrėjos vyriausybę susilaikyti nuo tiesioginės ar netiesioginės pagalbos teikimo Darfūro konflikto šalims;
28. ragina Čado, Libijos ir Centrinės Afrikos Respublikos vyriausybes griežčiau kontroliuoti prekybą lengvaisiais ginklais šiame regione;
29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Sudano vyriausybei, Afrikos Sąjungai, ES valstybių narių vyriausybėms, Jungtinėms Amerikos Valstijoms, Norvegijai, Čadui, Libijai, Eritrėjai, Egiptui ir Kinijai, JT Generaliniam Sekretoriui, AKR ir ES Jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmininkams ir AKR Tarybai.

P6_TA(2004)0013

Padėtis Irake

Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Irake

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į ankstesnes 2002 m. gegužės 16 d.⁽¹⁾ ir 2003 m. sausio 30 d.⁽²⁾ rezoliucijas, 2003 m. rugsėjo 24 d. rekomendaciją⁽³⁾ ir 2003 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą 2004/155/EB dėl lankstumo instrumento mobilizavimo Irako atstatymui ir rekonstrukcijai pagal 1999 m. gegužės 6 d. Tarpinstitucinio susitarimo 24 punktą⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL C 180 E, 2003 7 31, p. 499.

⁽²⁾ OL C 39 E, 2004 2 13, p. 67.

⁽³⁾ OL C 77 E, 2004 3 26, p. 226.

⁽⁴⁾ OL L 54, 2004 2 23, p. 1.